

збалансованого підходу та урахування всіх можливих наслідків для країни та її громадян.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Воєнний стан в Україні 2018 року. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki> (дата останнього звернення 15.09.2024 р.)

2. Президент підписав указ про запровадження воєнного стану в Україні, Верховна Рада його затвердила. URL: <https://www.president.gov.ua/news/prezident-pidpisav-ukaz-pro-zaprovadzhennya-voennogo-stanu-73109> (дата останнього звернення 15.09.2024 р.)

Синиця Володимир Андрійович,
*аспірант кафедри смарт-економіки,
Київський національний університет
технологій та дизайну (м. Київ)*

СТРАТЕГІЇ ПІДТРИМКИ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРИЙ У КРИЗОВИХ УМОВАХ

Актуальність теми зумовлена важливістю збереження та розвитку креативної економіки, яка є одним із ключових факторів інноваційного розвитку суспільства. Малі та середні підприємства у креативних індустріях відіграють значну роль у формуванні національного культурного контенту, створенні нових робочих місць, стимулюванні інновацій та підвищенні конкурентоспроможності країни.

Сьогодні креативність стає ключовим чинником конкурентоспроможності на глобальному рівні та каталізатором прогресу, що активно досліджується економістами й розглядається як один із напрямків створення конкурентних переваг для країн. У багатьох розвинених країнах Європи та Заходу інтелектуальні ресурси та інтелектуальна власність

виступають рушійними силами розвитку нової економіки, а стратегічні пріоритети держав враховують важливість креативності та інновацій [1, с. 68]. Оскільки роль креативних індустрій, які об'єднують культуру, мистецтво, технології та підприємництво, зростає як на рівні окремих держав, так і в контексті міжнародної конкуренції, креативна економіка поступово розвивається і в Україні. У багатьох країнах, включно з Україною, розвиток креативної економіки є частиною стратегії для забезпечення стійкого довгострокового економічного зростання, підвищення рівня зайнятості та зміцнення конкурентоспроможності держави [2].

Кризи, такі як економічні спади, пандемії, воєнні конфлікти чи інші глобальні виклики, значно впливають на діяльність малого та середнього бізнесу. Вони часто страждають через обмежені фінансові ресурси, нестачу доступу до кредитів, зменшення попиту та збоїв в ланцюгах постачання. Це особливо актуально для креативних індустрій, де бізнес залежить від культурного виробництва, заходів та споживання, які можуть бути значно обмежені під час кризи. Оскільки традиційні підприємства в Україні мають сумніви щодо безпосереднього залучення креативних фахівців до виробничих процесів, важливо підвищувати обізнаність українського бізнесу про додаткові можливості, які відкриваються завдяки інтеграції креативності в ці процеси. З огляду на те, що інвестиції в технологічні сфери креативної економіки приносять значні результати навіть у кризові періоди, така політика, за умови правильного пріоритету розвитку креативної економіки, забезпечуватиме не лише економічні, але й культурні та соціальні вигоди для України.

Крім того, для України важливо вдосконалювати статистичні дані щодо креативних індустрій. За умови функціонування ефективною моделі творчого виробництва, стимулювання інноваційного потенціалу та підтримки міжнародної співпраці між креативними підприємствами, значущість культури в суспільстві зростатиме, сприяючи підвищенню національної самосвідомості, що є надзвичайно важливим в умовах війни. Завдяки

глобалізаційним процесам з'являється більше можливостей для комунікації, створення, торгівлі та формування нового підприємницького мислення з використанням провідних технологій. Таким чином, за умов належної інфраструктури, інвестицій та підтримки творчого потенціалу, креативна економіка може стати одним із провідних і найефективніших напрямків виробництва в Україні.

Порівняно зі світовими центрами креативної економіки креативність і креативний потенціал України потребують додаткової капіталізації, незважаючи на досить непогані місця України у глобальних рейтингах креативності, інноваційності та рейтингу стартапів. У зв'язку з виникненням кризових явищ, викликаних пандемією COVID-19, креативні індустрії призупинили свою діяльність, що призвело до серйозних загроз для всього креативного бізнесу [3, с. 104].

Наприклад, у світовому рейтингу за кількістю стартапів Україна зайняла досить непогане 37 місце і налічує 206 успішних стартапів, що вище за Гонконг, Естонію, Данію та Південну Корею, причому переважна кількість стартапів належить до креативних індустрій. Завдяки креативності Україна також зайняла 50 сходинку в глобальному рейтингу інновацій [5, с. 118]. Підтримка малого та середнього бізнесу в креативних індустріях у кризових умовах включає не тільки фінансову допомогу, але й розробку стратегій адаптації, розвиток цифрових платформ для реалізації творчих проєктів, навчання підприємців новим методам роботи в умовах обмежень, а також створення сприятливого регуляторного середовища для збереження та розвитку бізнесу [4]. Підтримка малого та середнього бізнесу (МСП) в креативних індустріях під час кризових умов є надзвичайно важливою для забезпечення їхнього виживання, стійкості та подальшого розвитку. Креативні індустрії, які включають широкий спектр економічної діяльності, такої як дизайн, мистецтво, музика, кіно, видавнича справа тощо, є важливим джерелом інновацій, культурного розвитку і соціальної згуртованості. В умовах кризи МСП стикаються з численними викликами, зокрема

фінансовими труднощами, обмеженим доступом до ринків та ресурсів, що може негативно вплинути на їхню життєздатність.

Ефективна підтримка МСП в креативних індустріях потребує комплексного підходу, який включає фінансову допомогу, податкові стимули, розвиток цифрової інфраструктури, адаптацію бізнес-моделей до нових реалій, а також створення сприятливого нормативного середовища. Особливу увагу слід приділити розвитку цифрових платформ та технологій, що дозволяють підприємцям швидко адаптуватися до змін і знаходити нові шляхи для реалізації своїх проєктів [6].

Отже, впровадження ефективних механізмів підтримки сприятиме збереженню та зростанню сектору креативних індустрій, що є важливим для економічного і культурного розвитку країни, особливо в умовах невизначеності та глобальних викликів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ушкаренко Ю. В., Чмут А. В., Синякова К. М. Креативна економіка: сутність поняття та значення для України в умовах європейської інтеграції. *Економіка і суспільство*. 2018. № 18. С. 67–72.
2. Як креативна економіка може допомогти розвитку влади? Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури. 2019. URL: <https://unctad.org/news/how-creative-economy-can-help-power-development>.
3. Гудима Л. О. Креативна економіка: світовий досвід та виклики для України в межах кризових перетворень. *Бізнес Інформ* 5. 508. 2020: 100-106.
4. Синиця В. А. Креативність та інновації: синергія в економіці України. *Інноватика в освіті, науці та бізнесі: виклики та можливості*. Київський національний університет технологій та дизайну, 2023.
5. Чала Н. Д. Чи стануть креативні індустрії драйверами економічного зростання в Україні? *Наукові записки НаУКМА*. Серія «Економічні науки». 2018. Т. 3. Вип. 1. С. 116–119.

6. Синиця ВА Міжнародний досвід формування креативних індустрій/ВА Синиця//Проблеми інтеграції освіти, науки та бізнесу в умовах глобалізації: тези доповідей V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 6 жовтня 2023 року/ред. ОВ Ольшанська. Київ: КНУТД, 2023. С. 143-145.

Сівак Андрій Володимирович,

аспірант кафедри міжнародного права

та галузевих правових дисциплін

Національна академія наук України,

Київський університет права, (м.Київ)

Науковий керівник – д.ю.н., професор Сопілко І. М.

Національний авіаційний університет (м. Київ)

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВ ЛЮДИНИ В УКРАЇНІ В ПЕРІОД ВІЙНИ

Захист прав людини завжди був одним із ключових аспектів розвитку суспільства, незалежно від історичного періоду чи географічного положення. Від самого початку формування цивілізацій порушення прав людини викликало соціальні протистояння, які нерідко переростали в повстання, революції та війни. Коли громадяни відчували несправедливість, репресії, утиски та порушення своїх прав, вони були змушені шукати способи відстояти свої інтереси, іноді навіть ціною власного життя. Історія людства рясніє прикладами таких протестів, але найбільш драматичний і глобальний досвід порушень прав людини світ пережив під час Другої світової війни.

Жорстокість і масові порушення прав людини, що відбувалися під час цього конфлікту, стали каталізатором для міжнародного співтовариства переглянути свій підхід до захисту основних свобод. Одразу після закінчення війни почали формуватися нові концепції прав людини, спрямовані на забезпечення гідного життя для кожної особи незалежно від її